

so bili najprej zastavljeni kot »opevanje alkohola na podlagi teze, da bi bila svetovna zgodovina brez alkohola drugačna«. Snemanje je že kmalu po začetku prekinila osebna tragedija režiserja: film je posvečen njegovi hčeri Idi, ki je preminula v avtomobilski nesreči. Nekaj prizorov so posneli tudi na njeni šoli in z njenimi sošolci. Zaradi omenjenega dogodka je film ubral drugo smer, prelevil se je v zgodbo o »prebujanju v življenje«. Morda *Nažgani* prav zaradi te dvojnosti ob ogledu povzročajo nekoliko več nelagodja, kot bi ga sicer pričakovali od lahкотne komične drame z odpiljeno premiso in čustvenim pretresom ali dvema. Predvsem pa je kot vseprisotno in nespremenljivo kulturno dejstvo obravnavana otopelost naših štirih protagonistov, ki pa ni nikoli zares vzeta v precep. In prav zaradi tega *Nažgani*, ki so v prvi vrsti resda zabaven apel k splošni vitalnosti – baudelairovski Omamljajte se! à la Vinterberg –, verjetno nehote odpirajo tudi bolj neprijetna vprašanja: Zakaj? Zato, da svet ostane isti?

LETO ŽIVLJENJA

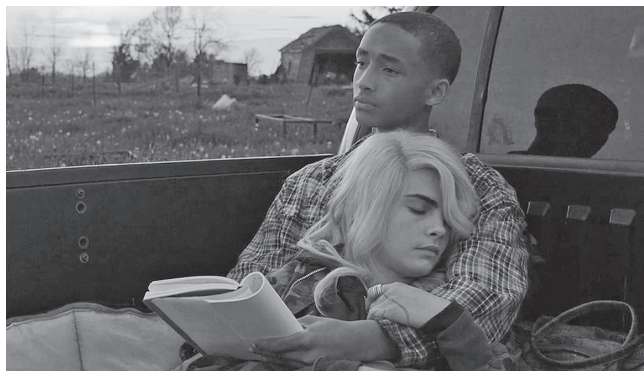
IGOR HARB

Leto brezizraznega življenja

Mitja Okorn je komercialno mednarodno najuspešnejši slovenski režiser, ki je z vsakim filmom doslej dokazal, da zna v prežvečeni premisi poiskati svež pristop k izbranemu žanru. Doslej. *Leto življenja* (Life in a Year, 2020) je kot

njegov hollywoodski prvenec veliko obetal, saj ni šlo za neodvisno produkcijo, temveč za film velikega studia – Sony – in temu ustrezno zvezdniško zasedbo (Cara Delevingne, Jaden Smith, Cuba Gooding Jr., Nia Long). Žanrsko je film romantična drama, ki deli precej DNK z romani Nicholasa Sparksa oziroma z njihovimi filmskimi priredbami. Te so doživele vrhunec popularnosti v desetletju med 2004, ko je izšla najuspešnejša med njimi, *Beležnica* (The Notebook, 2004, Nick Cassavetes), in 2013, ko je v kinematografu prišlo *Zavetje* (Safe Haven, 2013, Lasse Hallström). V vseh teh zgodbah gre za romance, ki so po eni strani idealne, a se jim na pot postavi nekaj nepremostljivega, pogosto bolezen, travma ali preteča nevarnost. V zasnovi skuša *Leto življenja* združiti ta Sparksov patos z odbito tragedijo ekranizacij del Johna Greena, najbolj z romanom *Krivo so zvezde* (The Fault in Our Stars, 2012, Josh Boone), kar je premišljeno usmerjen in ambiciozen podvig, vendar tega cilja žal ne doseže.

Zgodba *Leta življenja* je osredotočena na srednješolca Daryna (Jaden Smith), ki izhaja iz premožne družine in zvesto sledi načrtu, ki ga je zanj predvidel njegov oče (Cuba Gooding Jr.). Načrt se seveda začne spreminjati, ko se zaljubi v Isabelle (Cara Delevingne), predvsem pa ko ugotovi, da dekle umira za rakom. Ima še približno leto dni življenja in Daryn se odloči, da ji bo v tem času skušal pričarati vse življenjske prelomnice. Poleg tega ima Daryn raperski potencial, ki ga Isabelle spodbuja. Kot je razvidno iz zgodbe, je film prepleten s predvidljivimi melodramatičnimi preobrat in žanrskimi stereotipi, a to niso nujno negativne lastnosti, saj je pri žanrskih delih zmeraj največ odvisno od izvedbe. Tukaj pa se zalomi. Kljub spolirani vizualni podobi, za katero je poskrbela direktorica fotografije Quyen Tran, in učinkovitemu razvoju lika Isabelle iz tropa t. i. maničnega vilinskega sanjskega dekleta (*manic pixie dream girl*) v bolj

celovito junakinjo, se film zatika v predvidljivih preobratih in izgublja tempo ob romantičnih trenutkih, ne da bi uspel gledalcu v zameno ponuditi čustvene vrhunce. Del krivde za to gre pripisati leseni igri Jadena Smitha, ki prikaže karizmo le, kadar je za mikrofonom, in ne uspe predstaviti prepričljive zaljubljenosti. Nič manj težavna nista scenarij in montaža, ki kopičita toliko že ničlikokrat videnih scen (npr. soočenje s strogim očetom, bes ob ugotovitvi, da ljubljena oseba ne more preživeti ...), da se bolj izvirne ideje med njimi izgubijo.

Kot je bilo že omenjeno, se Okorn v prejšnjih filmih ni branil žanrskih stalnic oz. klišejev, temveč jih je zmeraj izpilil in izkoristil kot element presenečenja. Ti filmi ponosno kažejo na svoje vzornike in so občasno tudi v dialogu z njimi: **Tu pa tam** (2004, Mitja Okorn) s filmom **Morilci, tatovi in dve nabiti šibrovki** (Lock, Stock and Two Smoking Barrels, 1998, Guy Ritchie), **Pisma sv. Nikolaju** (Listy do M., 2011, Mitja Okorn) s **Pravzaprav ljubezen** (Love Actually, 2003, Richard Curtis) in **Planet samskih** (Planeta Singli, 2016, Mitja Okorn) z **Grdo resnico** (The Ugly Truth, Robert Luketic, 2009). Tudi pri *Letu življenja* lahko prepoznamo vzornike, a Okornovemu filmu na zaslonu preprosto ne uspe vzbuditi niti posebej očarljive, srčne ali strastne romance niti srce parajoče tragedije. To pa so elementi, ki so uspeli tako v boljših priredbah Sparksovih del (*Beležnica*, **Viharna noč** [Nights in Rodanthe, 2008, George C. Wolfe]) kot v ekranizaciji romana *Krive so zvezde*. Še več, posledično so neprepričljivi tudi nekateri podporni elementi, recimo lika obeh očetov. Darynovega suvereno odigra oskarjevec Cuba Gooding Jr., a je njegov trud izgubljen v enodimenzionalnem razvoju in enostranskih izmenjavah z Jadnovim Darynom, medtem ko je Isabellin očetovski lik, transvestit Phil (Chris D'Elia), sprva zanimivo zastavljen, a v teku zgodbe potisnjen v ozadje do nepomembnosti.

V svojem žanru je *Leto življenja* že zaradi dodelane podobe, zvezdniške zasedbe in navdušujoče Care Delevingne soliden izdelek. Čeprav nekdanja manekenka doslej ni uspela prepričati v filmih, kot so **Valerian in mesto tisočerihi planetov** (Valerian and the City of a Thousand Planets, 2017, Luc Besson), **Lažna mesta** (Paper Towns, 2015, Jack Schreier) in **Odred odpisanih** (Suicide Squad, 2016, David Ayer), tu z Isabelle ustvari lik, ki preseže omejitve svojih stereotipov. Prav tako ni problematična predvidljivost razvoja dogodkov, saj privede do čustvenih preobratov, ki so glavna motivacija oboževalcev tega žanra, tudi kadar izvedba ne dosega visokih standardov *Beležnice*.

Kljub temu filmu ni usojeno postati komercialna uspešnica. Glavni razlog je zamuda vrhunca tega žanra, ki se je zgodil pred več kot petimi leti, ko je bilo *Leto življenja* šele v fazi razvoja scenarija. Vzrokov za zamudo je precej – kot je v intervjujih razložil Okorn, naj bi se bila bitka za prevlado med producentom in studiem – vsekakor pa je zadnje možnosti za resno mednarodno promocijo odneslo to leto, najprej s pandemijo, nato pa še z navalom obtožb o spolnem nadlegovanju zoper Cubo Goodinga Jr. in Chrisa D'Ellio, ki so dovolj resne, da sta očitno zaključila kariere. A tudi če bi film prišel v kine na začetku desetletja, bi bil njegov morebitni uspeh še zmeraj odvisen od številnih pogosto nedoločljivih dejavnikov, povezanih s ciljno mlado publiko in njenimi trenutnimi idoli ter obsesijami, ki jih filmi s svojim dolgim razvojnim ciklom le stežka zadenejo, ne glede na državo porekla.